

Horthyhoz címzett búcsúlevelében szemére vetette a kormányszónak Magyarország gyáva hitszegését, és önmagát vádolta, hogy nem beszélte le elég határozottan a kormányzót erről a lépésről.¹²² Horthy április 3-án próbált magyarázatot adni Hitlernek és Mussolininak Teleki öngyilkosságával kapcsolatban, s önmaga és a nemzet lelkiismeretét azzal az érveléssel próbálta megnyugtani, hogy a német támadás csapása alatt Jugoszlávia széthullott, megszűnt létezni, így a vele kötött szerződés amúgy is hatályát veszítette. Biztosította a Führert, hogy a március 28-án kelt levelében foglaltaknak megfelelően Magyarország változatlanul folytatja katonai előkészületeit.¹²³

A németek április 6-án megtámadták Jugoszláviát, április 10-én Horvátország kikiáltotta függetlenségét, s egy nappal később – az előzetesen kidolgozott menetrendnek megfelelően – Magyarország is mozgásba lendült. Megszállta a Bácskát, a baranyai háromszöget, valamint Jugoszlávia északnyugati határán az Ausztriával határos Mura és Dráva között fekvő Muraközt és Muravidéket. Magyarország részéről a háborúban való részvétel április 14-én befejeződött. Tíz nappal később Horthy személyesen fejezte ki hódolatát Hitlernek. De azért mélységes csalódás is érte, mert Hitler a Bánátra vonatkozó ígéretét nem teljesítette. A Führer nem szerezte volna felfingerelni Romániát, ezért inkább úgy döntött, hogy a Bánátot német megszállás alatt tartja.¹²⁴ Ezt leszámítva, az április 27-i Hitler–Horthy-megállapodás szerint Magyarországnak 11 624 km²-nyi terület jutott, amelyet formálisan 1941. december 27-én kebeleztek be.¹²⁵ 1941. július 29-én a polgári közigazgatás megkezdte munkáját, Bácskát betagolták Bács-Bodrog vármegyébe, a baranyai háromszöget Baranya vármegyéhez kapcsolták, a Muravidéket Zala és Vas megyéhez, a Muraközt pedig Zala megyéhez. Bácskát és a baranyai háromszöget, amíg magyar uralom alatt állt (1941–45), Délvidék néven tartották számon.¹²⁶

A délvidéki zsidóság: népmozgalmi adatok

A Jugoszláviától visszacsatolt területeken összesen valamivel kevesebb mint egymillió ember élt, ebből 14 202 volt a zsidó. Zömük Bács-Bodrog vármegye négy nagyvárosában lakott. A főbb zsidó települési csomópontokat az 5.4. táblázat szemlélteti.

A Muraközben ez idő tájt a legnépesebb zsidó közösséget Csáktornyan találjuk, 482 személyt, az ottani lakosság 7,0%-át. A visszacsatolt területek teljes zsidó népességének 80,6%-a, számszerűen 11 445 személy, tíz településen elosztva élt.¹²⁷ Akárcsak a Felvidék vagy Észak-Erdély esetében, a délvidéki zsidóság is túlnyomó részben magyar anyanyelvű, s ennek is, akárcsak a többi visszacsatolt terület zsidóságának, nagy megráz-